

ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี ¹

นางสาวมลดา อุศมา ²

ผศ.ดร.มุฮัมหมัดอิลยาส หญ้าปรัง ³

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 8 คน จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ด้านหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ มีดังนี้

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการแก้ไขหลักเกณฑ์เพื่อให้การบริหารจัดการที่ทันสมัยและสามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม คือ การให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์กรณีทุพพลภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการช่วยเหลือแตกต่างจากประชาชนได้รับการช่วยเหลือกรณีทุพพลภาพจากเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาทำให้เห็นว่า กรณีทุพพลภาพต้องใช้ระยะเวลาในการพักรักษาตัวนานหรือเป็นภาระต่อครอบครัวของญาติ ดังนั้นไม่ว่าสถานภาพเป็นประชาชนหรือข้าราชการเมื่อได้รับผลกระทบกรณีดังกล่าวต้องเผชิญปัญหาเหมือนกันจึงมีความเห็นให้เพิ่มเติมการให้ความช่วยเหลือกรณีประชาชนได้รับผลกระทบแล้วเข้าข่ายหลักเกณฑ์กรณีทุพพลภาพให้ช่วยเหลือเท่ากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรณีบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น แผลถลอก หูอื้อ เข้าข่ายหลักเกณฑ์การได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีบาดเจ็บเล็กน้อย ปัจจุบันขอนแก่นได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนนี้ข้อเสนอให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติโดยมีข้อจำกัด แต่ถ้ามีการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่ควรแก้ไขได้มันก็จะเป็นที่ดีต่อผู้ได้รับผลกระทบ

ปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

¹ บทความเรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี” ซึ่งได้ผ่านการสอบเรียบร้อยแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผศ.ดร.มุฮัมหมัดอิลยาส หญ้าปรัง

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

1. ไม่มีหน่วยงานที่เป็นแกนหลักในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน 3 ฝ่าย คือ ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ปกครอง เนื่องจากบางอำเภอยังมองว่างานการให้ความช่วยเหลือเป็นงานฝักที่เกิเกิดขึ้นเป็นลักษณะของโครงการการให้ความช่วยเหลือ

3. ความร่วมมือที่ดีในภาคราชการ เจ้าหน้าที่ต้องมีการประสานงานและมีความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายต้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับผลกระทบ

4. ขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศูนย์เยียวยา

5. ไม่มีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรที่ทำงาน

6. ในระดับผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือเยียวยาส่วนใหญ่ยังเป็นลูกจ้าง ซึ่งยังไม่มีความรู้มากพอที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และประชาชนต้องการที่จะติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่มากกว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความล่าช้า รวมถึงแสวงหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการศึกษา พบว่า

1. รัฐบาลควรกำหนดโครงสร้างศูนย์เยียวยาในระดับอำเภอ จัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณระดับอำเภอให้เกิดขึ้น อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2. รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณด้านการบำรุงขวัญกำลังใจความดีความชอบของเจ้าหน้าที่และจัดสรรอัตรากำลังให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและมีความเสี่ยง

3. จัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกิดความชำนาญทางด้านการให้ความช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมีความทันสมัยและสอดคล้องกับกระแสทางสังคมไว้รองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

4. ปัจจุบันการขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาของผู้ที่ได้รับผลกระทบตั้งแต่ขอติดต่อรับการช่วยเหลือจะต้องไปติดต่อ ณ สถานที่ที่เกิดเหตุซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดซึ่งห่างไกลจากสถานที่เกิดเหตุ ควรจะมีการส่งเรื่องให้กับจังหวัดตามภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจังหวัดสู่จังหวัด

5. ให้จัดตั้งหมู่บ้านให้กับคนไทยพุทธที่ไม่สามารถที่จะอยู่ในหมู่บ้านหรือในชุมชนหรือหวาดระแวง กลัว และควรไปศึกษาพื้นที่บ้านรอตันบาตู จังหวัดนราธิวาส

6. การให้ความช่วยเหลือเยียวยานั้นเน้นไปที่ความรวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบเป็นหลัก ซึ่งในบางครั้งอาจทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการ 3 ฝ่าย ผิดพลาดบ้าง

คำสำคัญ : ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือ เหตุการณ์ความไม่สงบ จังหวัดชายแดนภาคใต้

การให้ความช่วยเหลือ แนวทางแก้ไขปัญหา

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นมายาวนานจนถึงปัจจุบัน มีสาเหตุหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำประวัติศาสตร์และศาสนามาเป็นเงื่อนไข ประกอบกับปัญหาอื่น ๆ ผลจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากการก่อความไม่สงบแล้วยังปรากฏการใช้ความรุนแรงที่เกิดจากแรงจูงใจส่วนบุคคล ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการสร้างสถานการณ์ แต่ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เนื่องจากความเกรงกลัวต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สะท้อนถึงปัญหาที่สะสมมานานและการสะท้อนอคติระหว่างกันที่ระเบิดออกมาโดยมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการเมือง การปกครอง สังคมจิตวิทยา อุดมรัฐปัตตานี เศรษฐกิจ และการแทรกแซงจากภายนอกประเทศ แม้จะผ่านวิธีการแก้ปัญหาหลายรูปแบบ ทั้งการปฏิบัติแบบตต่อต่า ฟันต่อฟัน สันติวิธี และสมานฉันท์ ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบไม่เพียงเฉพาะต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยด้วย

อำเภอเกาะพ้อลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี ข้อมูลผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด 369 ราย เสียชีวิต 129 ราย บาดเจ็บ 224 ราย ทรัพย์สินที่เสียหาย 16 ราย ได้รับผลกระทบด้านทรัพย์สิน ด้านร่างกาย เสียชีวิต พิการ สูญเสียหัวหน้าครอบครัว ผู้ที่ได้รับผลกระทบจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตำรวจ ทหารพราน ประชาชน พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ การช่วยเหลือเบื้องต้น อำเภอเกาะพ้อจะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยการให้มาทำงานเป็นลูกจ้างในหน่วยงานรัฐ ช่วยเหลือในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

ดังนั้น ผู้ศึกษาต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อวิธีการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว และนำไปสู่ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมถึงประชาชนผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับผลกระทบจะได้ไม่รู้สึกถูกทอดทิ้ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ด้านหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความล่าช้า รวมถึงแสวงหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุและปัญหาของเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สาเหตุของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จนทำให้เกิดความสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุ

ของปัญหาความไม่สงบดังกล่าวโดยแยกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการเมือง การผนวกดินแดนรัฐปัตตานีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรสยาม จากสนธิสัญญากำหนดเขตแดนระหว่างสยามและอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2452 ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาความยากจนที่เกิดจากสภาพสังคมแบบปิดของคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจตามมา ไม่ว่าจะเป็นภาวะการว่างงาน ปัญหาการไร้การศึกษา ปัญหาคุณภาพชีวิต ด้านสังคมและวัฒนธรรม สังคมและวัฒนธรรมอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกปิดทับด้วยนโยบายต่าง ๆ ของรัฐที่พยายามสร้างความเป็นไทยแก่สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะปรากฏมานานแล้วแต่ดูเหมือนว่ารัฐและสังคมไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และกลายเป็นปัญหาในปัจจุบัน ด้านการศึกษา ทักษะคติของชาวบ้านที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูต่อการศึกษาสายสามัญของภาครัฐที่เกรงว่าจะเป็นเรื่องมือในการกลืนวัฒนธรรมมลายูทำให้ค่านิยมที่จะศึกษาตามปอเนาะหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีมากกว่า ด้านกระบวนการยุติธรรม การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐที่ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

การแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบสันติวิธี

ความขัดแย้ง (อ้างถึงใน บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และเหมือนขวัญ เรณูมาศ, 2560, 4 – 5) เป็นสิ่งที่แสดงถึงความไม่ลงรอยและการปะทะกันระหว่างความคิด ผลประโยชน์เป้าหมาย ความเชื่อและความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งความขัดแย้งมีหลายระดับ นับตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ระดับระหว่างบุคคล ระดับสังคม ไปจนถึงระดับชาติและระดับนานาชาติ หากประมวลความหมายของความขัดแย้ง

สรุปได้ว่า สันติวิธี เป็นกระบวนการตอบโต้กับสถานการณ์ความขัดแย้งในรูปแบบที่ไม่ใช้กำลังทางกายภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ดังนั้นสันติวิธีจึงไม่ได้หมายความว่า (ความเฉื่อยชา Passive) และ (การไม่กระทำ Inaction) หากแต่เป็นการกระทำ หรือการแสดงออกในรูปแบบหนึ่งที่ไม่ใช้ความรุนแรง ดังจะเห็นว่า ผู้ที่ใช้สันติวิธีในการแก้ไขความขัดแย้ง จะไม่ต้องการใช้ความรุนแรงและไม่ต้องการทำให้การต่อสู้นั้นมีผู้คนบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งแน่นอนว่า ผู้ใช้สันติวิธีจะต้องเป็นผู้ต้องใช้ความกล้าหาญในการชนะใจตนเอง ใช้ความอดทน สามารถควบคุมตนเองได้ และมีความเข้าใจความรักต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูล จากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางราชการ

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับ

ผลกระทบสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ด้านหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ มีดังนี้

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการแก้ไขหลักเกณฑ์เพื่อให้การบริหารจัดการที่ทันสมัยและสามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม คือการให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์กรณีทุพพลภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการช่วยเหลือแตกต่างจากประชาชน ได้รับการช่วยเหลือกรณีทุพพลภาพจากเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาทำให้เห็นว่ากรณีทุพพลภาพต้องใช้ระยะเวลาในการพักรักษาตัวนานหรือเป็นภาระต่อการดูแลของญาติ ดังนั้นไม่ว่าสถานภาพเป็นประชาชนหรือข้าราชการเมื่อได้รับผลกระทบกรณีดังกล่าวต้องเผชิญปัญหาเหมือนกันจึงมีความเห็นให้เพิ่มเติมการให้ความช่วยเหลือกรณีประชาชนได้รับผลกระทบแล้วเข้าข่ายหลักเกณฑ์กรณีทุพพลภาพให้ความช่วยเหลือเท่ากับเจ้าหน้าที่ของรัฐและกรณีบาดเจ็บเล็กน้อย เข้าข่ายหลักเกณฑ์การได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีบาดเจ็บเล็กน้อย ปัจจุบันขออนุมัติรับการช่วยเหลือจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในส่วนนี้ขอเสนอให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ไม่มีหน่วยงานที่เป็นแกนหลักในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน 3 ฝ่าย คือ ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ปกครอง เนื่องจากบางอำเภอยังมองว่างานการให้ความช่วยเหลือเป็นงานฝากที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะของโครงการการให้ความช่วยเหลือ

3. ความร่วมมือที่ดีในภาคราชการเจ้าหน้าที่ต้องมีการประสานงานและมีความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายต้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับผลกระทบ

4. ขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศูนย์เยียวยา

5. ไม่มีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรที่ทำงาน

6. ในระดับผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือเยียวยาส่วนใหญ่ยังเป็นลูกจ้าง ซึ่งยังไม่มีความรู้มากพอที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และประชาชนต้องการที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความล่าช้า รวมถึงแสวงหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการศึกษาพบว่า

1. รัฐบาลควรกำหนดโครงสร้างศูนย์เยียวยาระดับอำเภอ จัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณระดับอำเภอให้เกิดขึ้น อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
2. รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณด้านการบำรุงขวัญกำลังใจความดีความชอบของเจ้าหน้าที่และจัดสรรอัตรากำลังให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและมีความเสี่ยง
3. จัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกิดความชำนาญทางด้านการให้ความช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมีความทันสมัยและสอดคล้องกับกระแสทางสังคมไว้รองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
4. ปัจจุบันการขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาของผู้ที่ได้รับผลกระทบตั้งแต่ขอติดต่อรับการช่วยเหลือจะต้องไปติดต่อ ณ สถานที่ที่เกิดเหตุซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบมากมายมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดซึ่งห่างไกลจากสถานที่เกิดเหตุ ควรจะมีการส่งเรื่องให้กับจังหวัดตามภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจังหวัดสู่จังหวัด
5. ให้จัดตั้งหมู่บ้านให้กับคนไทยพุทธที่ไม่สามารถที่จะอยู่ในหมู่บ้านหรือในชุมชนหรือหวาดระแวง กลัว และควรไปศึกษาพื้นที่บ้านรอตันบาตู จังหวัดนราธิวาส
6. การให้ความช่วยเหลือเยียวยานั้นเน้นไปที่ความรวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบเป็นหลัก ซึ่งในบางครั้งอาจทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการ 3 ฝ่าย ผิดพลาดบ้าง

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ความร่วมมือที่ดีในภาคราชการเจ้าหน้าที่ต้องมีการประสานงานและมีความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายต้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับผลกระทบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเอื้อ บุญฤทธิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ จากการศึกษา พบว่าเจ้าหน้าที่รัฐต้องพัฒนาระบบการข่าวกรองอย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ต่อกลุ่มเป้าหมาย ต้องยึดแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ในระดับผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือเยียวยาส่วนใหญ่ยังเป็นลูกจ้าง ซึ่งยังไม่มีความรู้มากพอที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และประชาชนต้องการที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของอามิณา ไชยกุล (2560) ศึกษาเรื่อง กระบวนการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาผู้ถูกควบคุมตัวหรือถูกคุมขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป. วิอาญา) จากการศึกษาพบว่า ระดับผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือเยียวยา เห็นว่า กฎหมายควรคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการช่วยเหลือเยียวยา และยังพบว่า จุดอ่อนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือเยียวยาส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นลูกจ้างซึ่งผู้ได้รับผลกระทบ

ส่วนใหญ่ต้องการประสานพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการ และยังเห็นว่าควรพัฒนาการดำเนินงานช่วยเหลือเยียวให้เป็นระบบซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จากการรวบรวมข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในด้านของการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ควรจะใช้เจ้าหน้าที่เป็นคนในพื้นที่ปฏิบัติงานมากกว่าคนนอกพื้นที่เพื่อความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและมีความไว้วางใจมากกว่า และยังมีจุดอ่อนในเรื่องของเจ้าหน้าที่เยียวยาที่ยังคงเป็นลูกจ้างเป็นส่วนใหญ่ซึ่งยังคงมีประสบการณ์และความรู้ไม่มากพอ ทำให้บางครั้งการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่สามารถทำได้ ไม่กล้าตัดสินใจ จึงควรมีฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้แก่เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความล่าช้า รวมถึงแสวงหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณด้านการบำรุงขวัญกำลังใจความดีความชอบของเจ้าหน้าที่และจัดสรรอัตรากำลังใจให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและมีความเสี่ยงมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบายฮีตะ เจตะตะ และคณะ (2558) ศึกษาเรื่อง เหตุการณ์ความไม่สงบ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตันหยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จากการศึกษา พบว่า ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ ด้านขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการตามภารกิจ

จะเห็นได้ว่า เรื่องของขวัญกำลังใจเป็นเรื่องที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากจากข้อมูลที่เก็บได้ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ยังเป็นลูกจ้างรายปีของหน่วยงานราชการ ซึ่งไม่มีเงินตอบแทนพิเศษ หรือค่าประจำตำแหน่งยังคงมีรายได้เป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราวคงยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ทำให้เห็นว่าแรงใจสูงในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงทำได้ยากยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามเดิมไม่มีการพัฒนาให้ดีขึ้น เพราะคิดว่าทำมากแค่ไหนก็ยังได้ค่าตอบแทนเท่าเดิม จึงเห็นควรสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานโดยจะต้องมีวิธีการที่ดีที่สามารถนำมาใช้ได้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การบรรจุให้เป็นพนักงานประจำ หรือพนักงานราชการ การบำรุงขวัญและกำลังใจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ศูนย์เยียวยาประจำอำเภอควรจะมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ และลำดับขั้นตอนของการขอรับความช่วยเหลือให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ให้กับผู้ได้รับผลกระทบและประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง

2. ควรมีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการให้ความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนมากที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3. เมื่อมีงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบแล้วควรจะมีงบประมาณส่วนหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการธิการความมั่นคงแห่งรัฐ สภาผู้แทนราษฎร. (2553). **สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไขเชิงรุก**. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ธงชัย สุวรรณรักษา. (2553). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บายฮีตะ เจตะ และคณะ. (2558). **เหตุการณ์ความไม่สงบ ที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลต้นหยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี**. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และเหมือนขวัญ เรณูมาศ. (2560). **สันติวิธี : การจัดการความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี**. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญเอื้อ บุญฤทธิ์. (2556). **การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ**. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- รสสุคนธ์ แสงมณี และคณะ. (2556). **ประเมินผลการดำเนินงานเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส**. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- ศุภญ์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2560). **สรุปเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้**. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก <https://www.deepsouthwatch.org/node/>
- สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้. (2561). **สถิติผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก <http://www.cscd.psu.ac.th>.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2554). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภัสรา เฟื่องฟู. (2555). **กระบวนการพูดคุยสันติภาพเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้: บทเรียนจากต่างประเทศ**. การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 4 สถาบันการต่างประเทศเมฆะวงศ์ยุโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.
- อามีน่า ไชยกุล. (2560). **กระบวนการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาผู้ถูกควบคุมตัวหรือถูกคุมขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป. วิวาญา)**. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.